

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет

МАТЕРІАЛИ

**III Міжнародної
науково–практичної конференції**

**„НАУКА, ОСВІТА, СУСПІЛЬСТВО
ОЧИМА МОЛОДИХ”**

Частина 1. Психолого-педагогічний напрям

**19-20 травня 2010 року
м. Рівне**

ББК 72

УДК 001+37+316.3
Н-34

**НАУКА, ОСВІТА, СУСПІЛЬСТВО ОЧИМА
МОЛОДИХ: Матеріали III Міжнародної науково-
практичної конференції студентів, педагогів,
психологів та молодих науковців. Частина 1.
Психолого-педагогічний напрям. – Рівне, 2010.– 200 с.**

Програмний комітет:

Постоловський Руслан Михайлович – канд.іст.наук, проф., ректор – **голова оргкомітету**

Поніманська Тамара Іллівна – канд.пед.наук, проф., проректор з наукової роботи РДГУ – **заступник голови оргкомітету**;

Гон Максим Мойсейович – докт.політ.наук, проф.;

Павелків Роман Володимирович – докт.психол.наук, проф.;

Пальчевський Степан Сергійович – докт.пед.наук, проф.;

Сяський Андрій Олексійович – докт.техн.наук, проф.;

Войтович Ігор Станіславович – канд.пед.наук, доц.;

Воробйова Ірина Анатоліївна – канд.пед.наук, доц.;

Галатюк Юрій Михайлович – канд.пед.наук, проф.;

Галуха Любов Юріївна – канд.іст.наук, доц.;

Каштан Сергій Степанович – канд.техн.наук, доц.;

Максимцев Юрій Романович – канд.фіз.-мат.наук, доц.;

Павелків Віталій Романович – канд. психол. наук, доцент

Черніговець Тетяна Іванівна – канд.пед.наук, доц.;

Черній Алла Леонідівна – канд.політ.наук, доц.

Рекомендовано до друку Вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету (протокол №9 від 29.04.2010р.)

учасниць системи порівняльних ступенів Болонський процес зробив можливим розпочати розмову про «європейського учителя» [5].

На думку провідних освітян Німеччини, впровадження Болонського процесу призведе до зменшення значення Першого державного іспиту. Після введення модульної системи, майбутні педагоги матимуть змогу накопичити 60% кредитів необхідних для державного іспиту на модулях в університеті. Ці накопичені кредити будуть прирівнюватись до остаточного балу за Перший державний іспит, як тільки вони будуть акредитовані Міністерством у процесі надання кваліфікації учителя. Крім того, державний іспит буде складатися з письмової роботи та усного екзамена, а також письмових контрольних робіт. Залишається невизначеним, як ці частини іспиту будуть пов'язані із університетськими іспитами в кінці кожного модулю. Група експертів з відділу підготовки учителів наразі працює над вирішенням цього питання [5].

Список використаних джерел

1. Сисоева С. Напрями реалізації стандартів професійних кваліфікацій: досвід республіки Польщі // Шлях освіти. – 2008. – №1. – С. 18-22.
2. Maassen T. Oliver. Die Bologna-Revolution. Auswirkungen der Hochschulreform in Deutschland. – Frankfurt am Main, 2004. – 232 s.
3. The Definition and Selection of Key Competencies. Executive Summary. – OECD, 2005. – 20 p.
4. Обзор систем высшего образования ОЭСР. Приложение [Електронний ресурс]. – Режим доступу : URL : http://www.oecdcentre.hse.ru/material/OECD_No2_Ger.pdf - Назва з екрана.
5. European Network on Teacher Education Policies. ENTEP Coordination Note [Electronic resource]. – Mode of access : URL : http://entep.bildung.hessen.de/coordinationnotes/CN_1_04.doc. - Title from the screen.
6. Implementing Bologna. Experience from German Higher Education Institutions [Electronic resource]. – Mode of access : URL : http://www.hrk.de/bologna/de/download/dateien/Bologna_Handbook_Gaetgens_Zervakis.pdf. - Title from the screen.
7. Viebahn P. Teacher Education in Germany // European Journal of teacher Education. – 2003. – Vol. 26. – No.1 [Electronic resource]. – Mode of access : URL : <http://www.kenniscentrumonderwijsopvoeding.hva.nl/content/kenniscentrum/lereneninoveren/projecten/scenario-writing/publications-rdc-members/EJTE26-1-08-Viebahn-scenarios-Germany.pdf>. - Title from the screen.

ЗАГАЛЬНА І ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНА КУЛЬТУРА ВЧИТЕЛЯ: СУТНІСТЬ ТА СПЕЦИФІКА

Павелків К.М., викладач

Рівненський державний гуманітарний університет

Дефініція професійно-педагогічної культури впливає з розуміння культури як загальнолюдського феномену. Культура виступає предметом дослідження багатьох наук, у зв'язку з чим окреслилися філософсько-історичний, соціологічний та психолого-педагогічний аспекти її вивчення. Складність універсалізації визначення культури зумовлюються складністю, поліфункціональністю, розмаїттям проявів та використанням у діапазоні від рівня буденності (культура поведінки) до глобального контексту (світова культура); задля характеристики історичних епох, суспільно-економічних формацій; діяльності людини та її результатів, так і для оцінки рівня удосконалення людського життя, досягнень суспільства в матеріальній і духовній сферах (культура праці, моральна, художня культура, культура побуту).

Багатьма авторами (В.Андрюшенко, О.Арнольдов, С.Анісімов, М.Бахтін, В.Біблер, В.Василенко, М.Горлач, В.Давидович, Ю.Жданов, М.Каган, Л.Коган, В.Кремень, О.Кудін, А.Лазарук, Д.Ліхачов, В.Межуєв, І.Надольний, Л.Сохань, А.Уайт, В.Шинкарук та ін.) відзначається приналежність культури до змісту соціального буття людей оскільки зразки соціально визнаної та схваленої поведінки і способи взаємодії людей у певному суспільстві відображаються та закріплюються в культурі. У соціально-філософському аспекті культура постає як специфічний спосіб організації і розвитку людської життєдіяльності, який виявляється у продуктах матеріальної і духовної праці, ustalених нормах, цінностях та відношеннях людей до природи і суспільства, що відображають узагальнений і синтезований досвід людства в регулюванні соціальної взаємодії і поведінки. Зважаючи на це, виокремлюють: культуру суспільства та групи, культуру людини.

У словникових джерелах культура в широкому сенсі визначається як сукупність практичних і матеріальних, духовних надбань, які відображають історично досягнутий рівень розвитку суспільства і людини і втілюються в результатах продуктів діяльності. У вузькому розумінні – сфера духовного життя суспільства, що охоплює насамперед систему виховання, освіти, духовної творчості (особливо мистецької), а також установи і організації, що забезпечують їх функціонування. Водночас під культурою розуміють рівень освіченості, вихованості людей, а також рівень оволодіння певною галуззю знань або діяльності (культура виробництва, праці, мови, побуту тощо) [8, с.198] Утвердився розподіл культури на матеріальну (продукт матеріального виробництва) і духовну (продукт виробництва духовного), що функціонують у діалектичній єдності: матеріальна культура охоплює формуючий її початок духовної, оскільки є втіленням ідей, знань людини, а продукти духовної культури набувають матеріальної форми і стають фактом суспільного життя. Узагальнюючи різні підходи до визначення культури в широкому розумінні можна виокремити провідні ознаки: культура транслюється у ході суспільно-історичного розвитку і виконує регулятивні функції в діяльності і спілкуванні (традиції і закони, звичаї і звички); має просторово-часові характеристики; виступає «другою природою» і відображається у свідомості людини як система цінностей, що проявляється в людській діяльності і поведінці. Носіями та творцями (суб'єктами) культури виступають як соціальні спільноти, так і людські індивіди, особистості. Історичний аналіз засвідчує, що культура і освіта залишаються провідними факторами суспільного прогресу та розвитку.

Виокремлення найбільш загальних ознак культури дозволяє перейти до конкретизації цього феномена в розгляді педагогічної культури. В наукових і навчально-методичних джерелах (Н.Бордовська, І.Зязюн, І.Котова, В.Радул, А.Реан, С.Шиянов та ін.) для характеристики педагогічної діяльності та особистості вчителя функціонують як рівнозначні поняття «загальна культура», «педагогічна культура», «професійна культура», «культура вчителя», «професійно-педагогічна культура». Так, В.Радул вважає практично тотожними поняття «професійно-педагогічна

культура» та «педагогічна культура». Аналіз наукових досліджень (С.Бондаревська, В.Гриньова, І.Зязюн, В.Межириков, І.Пальшкова, В.Радул, Т.Сидоренко, С.Сисоєва, В.Сластьонін та ін.), присвячених проблемі формування культури вчителя, засвідчує, що її науково-теоретичне осмислення характеризується розмаїттям підходів і напрямів. Найпоширенішим є розуміння педагогічної культури як конкретної та особливої форми прояву загальної культури в педагогічній галузі діяльності людини, що походить від загального феномена культури. Педагогічна культура виокремилася, поряд з іншими, згідно розподілу предметів культури за сферами життєдіяльності, галузями праці та соціальної взаємодії людини (політична культура, аграрна культура, сімейна культура, культура праці та дозвілля і та ін.). Відзначимо, що для розуміння сутності культури особистості слід розмежувати поняття культурності, яке не тотожне поняттю освіченість, що характеризує людину переважно з позиції оволодіння певним рівнем знань у різноманітних галузях. Складовими загальної культури особистості виступають інтелектуальна, політична, правова, естетична, моральна, фізична культура та культура поведінки. Педагогічні здобутки пов'язані з подоланням професійних обмежень, здатністю до розгляду питань професіоналізму з широких філософсько-методологічних та соціально-культурних позицій.

Теоретичний аналіз наукових доробків (Н.Асташова, С.Батракова, О.Березина, Е.Богданов, С.Бондаревська, М.Віленський, Г.Гайсіна, С.Григор'єва, В.Гриньова, І.Золкіна, І.Пальшкова, О.Сілієва, О.Шевнюк та ін.) дозволяє розглядати педагогічну культуру як інтегральне утворення, що відображає певний рівень розвитку особистісних якостей, психолого-педагогічних знань, а також практичних навичок і вмінь, які забезпечують ефективність професійної діяльності вчителя. Узагальнюючі якісні ознаки культури І.Пальшкова характеризує педагогічну культуру як сукупність штучних за природою, людських за походженням, соціальних за призначенням, різноманітних за формою і способом здійснення, об'єктивованих у самій людині практик навчання і виховання, у яких відтворено спосіб наслідування і збереження людського досвіду з виготовлення, використання та оцінювання в умовах соціальної взаємодії предметів культури [6].

Окремі автори (В.Бенін, І.Відт, Т.Іванова, Д.Маркович, І.Пальшкова, М.Пічкур, Я.Черньонков та ін.) зазначають, що професійно-педагогічна культура є універсальною характеристикою педагогічної реальності, що відтворює специфічний досвід виконання педагогічної діяльності у формі професії. Професія належить до унормованих вимогами у певній сфері суспільного виробництва щодо якості діяльності суспільних явищ. У широкому розумінні професія постає як спеціалізована та інституціолізована діяльність соціального індивіда, який володіє комплексом необхідних теоретичних знань і практичних навичок, здобутих у результаті спеціальної підготовки і досвіду роботи [2, с.155]. При цьому професійна диференціація відбувається за певними ознаками, серед яких: виконання конкретної діяльності з урахуванням суспільно визначених вимог у системі суспільного виробництва; наявність спеціальної підготовки до виконання професійної діяльності; дотримання норм і вимог професійної поведінки; певний соціальний статус щодо представників інших професій [3, с.303]. Становлення і закріплення сфер і галузей суспільної діяльності за професіями зумовило: створення соціальних інститутів, що забезпечують організацію спільної діяльності професійно підготовлених людей, а також закладів задля здійснення підготовки до професійної діяльності.

Професійна культура, згідно Л.Когана, передбачає поєднання професійної етики вчителя з його моральною вихованістю та неможлива без високо рівня загальної культури особистості вчителя. Слідом за Л.Коганом можна виокремити два блоки професійної культури: професійно-організаційний, який включає знання, уміння, досвід, майстерність вчителя та соціально-моральний, до якого належать ціннісні орієнтації та морально-вольові якості, що визначають ставлення вчителя до своєї професійної діяльності [4]. Тим самим загальна культура слугує базовим утворенням, що визначає зміст професійно-педагогічної культури. Так, І.Зязюн підкреслює, що культура задає систему ціннісних уявлень для кожної людини і регулює її індивідуальну, соціальну поведінку, слугує базою для постановки й здійснення пізнавальних, практичних, професійних та особистісних завдань. Згідно В.Мижерикова, загальну культуру педагога можна розглядати як результат особистісного розвитку, що засвідчує ступінь засвоєння культурного досвіду людства окремою особистістю, рівень розвитку її духовних сил та здібностей та інтенсивності їх прояву в практичній діяльності [5]. З наведеного вище аналізу постає, що культура відображає зміст результатів і продуктів діяльності людини, її активного ставлення до довкілля та його перетворення. Розвиток педагогічної культури відбувався в межах загальної культури людства, удосконалюючи способи її відтворення та збереження як соціального феномена, оскільки людина виступає продуктом загальнолюдської культури, її представником та носієм. Педагогічна культура є конкретизацією певної частини всього культурного досвіду людства й обмежується сферою різноманітної за змістом і формами педагогічної діяльності, що склалася в історії людства на різних ступенях його соціального розвитку, у зв'язку з потребами соціальної взаємодії і суспільного виробництва. Термін «професійна» зазначає ступінь соціальної зрілості й доцільності такої діяльності в системі суспільного виробництва і відповідних йому суспільних відносин, дозволяє конкретизувати загальнолюдський педагогічний досвід, відтворений у педагогічній культурі, досвідом набутих в інституціалізованій освітній системі. Процес загальнокультурного розвитку для вчителя пов'язується з проявом особистісної активності, постійною самоосвітою та саморозвитком. У зв'язку з чим убачаємо перспективність подальших досліджень у вивченні організаційно-методичних засад розвитку професійно-педагогічної культури вчителя в ході підготовки та професійної діяльності.

Література

1. Бахтин М. М. Философская культура XX века. / М. М. Бахтин. – СПб., 1991. – Вып. 1. – 128 с.
2. Большая советская энциклопедия: В 30-ти томах. /Гл. ред. А.М.Прохоров. - 3-е изд.- М.: Сов. энциклопедия, 1975.- Т.21.
3. Маркович Д. Социология труда /Пер. с сербского /Общая ред. и послесловие Б. В. Князева.- М.: Прогресс, 1988.
4. Коган Л.Н. Теория культуры. / Л.Н. Коган - Екатеринбург, 1993. – 256с.
5. Мижериков В.А., Ермоленко М.Н. Введение в педагогическую деятельность: Учебное пособие для студентов педагогических учебных заведений. – М.: Педагогическое общество России, 2002. – 268 с.
6. Пальшкова І.О. Практико-орієнтований підхід у формуванні професійно-педагогічної культури вчителів початкової школи: Монографія. / І.О. Пальшкова– Одеса, 2008.– 338 с.
7. Радул В.В. Соціальна зрілість учителя, - К.: Вища школа, 1997. – 269с.

8. Степин В.С. Культура /В. С. Степин //Вопросы философии. – 1999. – №8. – С. 14-22.
9. Український Радянський Енциклопедичний Словник: В 3-х т. /редкол.: А.В.Кудрицький (відп.ред.) та ін. – 2-ге вид. – К.: Голов. ред. УРЕ. 1987 – Т.2.
10. Формирование профессиональной культуры учителя /Под ред. В.А.Сластенина. – М.: Прометей, 1993. – 173 с.
11. Черньонков Я. Аналіз категорії «Професійна культура вчителя» в педагогічній науці // Наукові записки. – Кіровоград.: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2006. — Вип.71: Сер.: Педагогічні науки. — С.298–302.

ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОЇ ОСОБИСТОСТІ ЧЕРЕЗ ВПРОВАДЖЕННЯ У ПРОЦЕС НАВЧАННЯ ВЕБ-КВЕСТІВ

Павлова Н.С., старший викладач

Рівненський державний гуманітарний університет

Процес формування компетентної особистості, яка критично мислить, має універсальні знання, володіє навичками співпраці в команді спонукає вчителів добирати нові ефективні форми організації навчально-пізнавальної діяльності учнів. Одним із шляхів реалізації даної проблеми є перехід до активного навчання, використання якого спрямоване на безпосередню участь кожного учня в освітньому процесі. За таких умов у школярів з'являється стійка зацікавленість до навчання, підвищується мотивація пізнавальної діяльності, формуються потреби в саморозвитку, розвиваються уміння самостійно орієнтуватися в накопиченому людством досвіді,

В організації процесу навчання на уроках інформатики спостерігаємо збільшення самостійної, індивідуальної та групової роботи учнів, відхід від домінування пояснювально-ілюстративного методу навчання, збільшення обсягу завдань пошукового і дослідницького характеру, використання нових інформаційних технологій не лише як інструментів діяльності учнів та вчителя, але і як носіїв повідомлень.

Ефективним засобом навчання, педагогічні основи створення та використання якого потребують глибокого дослідження є веб-квести.

Веб-квестом (від англ. *web* – павутина, *quest* – пошук) називають веб-сторінку, що з'єднана гіперпосиланнями зі сторінками інших освітніх сайтів у всесвітній павутині WWW. Концепція веб-квестів розроблена в США у середині 90-х років професорами Б. Доджем і Т. Марчем. У методичній літературі відзначається, що основою веб-квесту є проблемне завдання з елементами рольової гри, для розв'язування якого використовують інформаційні ресурси мережі Інтернет [3, с. 451], [3]. Застосування веб-квестів у навчальному процесі вимагає від вчителя серйозної підготовчої роботи, оскільки за своєю суттю вони орієнтовані на інтерактивну діяльність учнів, врахування їхніх індивідуальних особливостей, формування навичок творчого та критичного мислення.

Веб-квести, моделюючи актуальні практичні ситуації та організуючи роботу учнів з інформаційним простором гіпермедіа як з одним цілим, допомагають вчителям наблизити навчальний процес до реального життя. Незважаючи на те, що добірка матеріалу в освітніх веб-квестах може охоплювати проблемне питання певної предметної галузі, проекти дозволяють максимально реалізувати міжпредметні зв'язки та інтегрувати Інтернет у різні шкільні дисципліни.

Особливості освітніх веб-квестів наступні: наявність проблемного завдання; дані, факти, ілюстрації та інші матеріали, які необхідно опрацювати знаходяться на різних сайтах; результатом роботи учнів є публікація нових знань у вигляді веб-сторінки чи веб-сайту; виконуючи власні ролі та спілкуючись один з одним, учні різносторонньо вивчають сформульовану проблему.

Структуру веб-квесту та вимоги до його окремих елементів можна описати наступним чином:

1. *вступ*, у якому сформульована тема проекту, обґрунтована його актуальність, описано попередній план роботи та ролі учасників проекту;

2. *завдання з прогнозованим кінцевим результатом роботи*, наприклад: дібрано перелік запитань, на які необхідно дати розширені відповіді; сформульована проблемна ситуація, яку необхідно різносторонньо та ґрунтовно дослідити тощо;

3. *ресурси*, це анотований список інформаційних джерел до яких варто звертатися учням під час роботи, наприклад, адреси Інтернет-ресурсів, бібліографічний список традиційних «паперових» носіїв;

4. *опис послідовності дій* (етапів роботи), за якою кожен учень може самостійно працювати з проектом;

5. *опис очікуваних результатів і критеріїв оцінювання діяльності учнів*;

6. *підсумок*, у якому узагальнюється робота учнів, заохочується рефлексія, окреслюються напрямки подальшого поглибленого вивчення відомостей.

На першому етапі роботи з квестом – початковому, фокусується увага учнів на проблемі, викликається інтерес до обговорюваної теми, формується інформаційна потреба. Школярі ознайомлюються з проблемним завданням, визначають проміжні етапи його розв'язування, складають план пошуку відомостей, відокремлюють теоретичну частину від практичних рекомендацій, прогнозують очікувані результати, проглядають матеріали подібних проектів тощо. На цьому етапі учні працюють у команді, проявляють ініціативу та допитливість, навчаються критично мислити, формувати проблемні питання та будувати плани щодо їх вирішення.

На другому етапі – рольовому, вчитель організовує індивідуальну роботу школярів з завданням згідно їхніх ролей (наприклад: журналіст, історик, інженер-програміст, науковець, аналітик), які розподілені з умовою 1-4 учні на 1 роль. Зокрема, учні: 1) збирають матеріал, аналізують, виділяють головне, встановлюють причинно-наслідкові зв'язки і закономірності, узагальнюють дібрані відомості; 2) розробляють структуру веб-сайту, акцентуючи увагу на визначенні ієрархії HTML-документів, створенні окремих сторінок та розробці системи навігації між ними; 3) формують попередні висновки, систематизують дібрані відомості відповідно до структури веб-сайту; 4) співставляють з альтернативними чи аналогічними проектами, аналізують помилки та недоліки, формують висновки та на їх основі доопрацьовують схему та сторінки веб-сайту. У процесі роботи школярі обмінюються досягнутими результатами, обговорюють окремі випадки, аргументують свій вибір, генерують нові ідеї, навчаються поважати думки інших.

ЗМІСТ

ПСИХОЛОГО – ПЕДАГОГІЧНИЙ НАПРЯМ

Hal Rice, M. Sue Sroda. A Brief History of CTLT at Murray State University	3
Shankovs'ka Vasylyn, Zubilevych Maryna. The training of bachelors at humanitarian university departments in the USA and Great Britain	3
Абібуллаєва С. М. Наукові підходи до вивчення педагогічного мислення в контексті професійного становлення особистості майбутнього вчителя	4
Андронович Л.Н., Дубинина Д.Н. Разнообразие приемов обучения пересказа литературных произведений как средство повышения эффективности формирования у дошкольников связной речи	7
Бакшиш Евеліна, Заредінова Е. Р. Підготовка вчителя до особистісно-орієнтованого виховання молодшого школяра	8
Баланович Ганна, Белешко Д.Т. Розробка методичного посібника: Курс за вибором «Подільність цілих чисел»	9
Баранова С. Н, Стреха Е.А. Ознакомление старших дошкольников с организмом человека в процессе дидактических игр	11
Бекирова Адиле Рустемовна Особенности формирования основ гражданской культуры младших школьников в школах автономной республике Крым	12
Бенедюк Т.М., Зайченко Ю.А., Твердохліб І.А. Використання комп'ютера на уроках математики	15
Берник Іванна, Янцур М.С. Формування професійної спрямованості учнів основної школи з врахуванням соціонічних типів особистості	17
Блащинская И. А. Состояние владения старшими дошкольниками словарем русского и белорусского языков в ситуации близкородственного двуязычия.	18
Богданова Ганна, Ротерс Т.Т. Інтерактивні технології навчання вчителів фізичної культури у післядипломній педагогічній освіті	20
Бородач Татьяна, Дубинина Д.Н. Обогащение и активизация словаря детей дошкольного возраста	21
Бородич Ирина, Горбатова Е.В. Использование книжной иллюстрации как средства развития творчества у детей дошкольного возраста	21
Вербець Олександр, Тарасенко В.І. Соціально-психологічні проблеми поглиблення якості освіти	22
Вербіцький П.М., Кирильчук Ю.В. Методика розвитку технічних здібностей в учнів на заняттях з професійного навчання (за професією токаря)	23
Войтик Т. П., Стреха Е.А. Организация игр с природными материалами детей младшего дошкольного возраста в практике работы дошкольных учреждений	25
Войтович І.С. Використання форумів у педагогічній діяльності.	25
Войтович Оксана Формування міжпредметних компетентностей учнів ЗОШ	27
Галатюк Михайло Дидактичний зміст навчально-пізнавальної компетентності у шкільній освіті.	28
Галатюк Тарас Формування навчальної діяльності у процесі з розв'язування фізичних задач.	30
Ганжа М. Проектування функціональної моделі естетичного виховання молодших школярів засобами дизайну	31
Гаюк Андрій, Сингаївський Д.В. Використання інтерактивних аудіовізуальних засобів у процесі трудового навчання старшокласників	33
Гладун Тетяна Індивідуалізація навчання учнів засобами інформаційних технологій.	34
Гнедко Наталія, Белешко Д.Т. Основні принципи реалізації допрофільної підготовки.	36
Гомонай Іванна, Дичківська І.М. Принципи добору матеріалу з народного декоративно-прикладного мистецтва для роботи з дошкільнятами.	37
Гордєєва Ольга, Вербець В. В. Проблеми підготовки педагогів-балетмейстерів дитячих хореографічних колективів у вищих навчальних закладах.	39
Горобець Т. В. Сучасні технології зі слухання музики в дошкільних навчальних закладах у контексті підготовки до практики студентів педагогічних коледжів.	40
Давидюк Людмила, Янцур Л.А. Формування у дошкільників інтересу до декоративної діяльності за мотивами українських народних промислів.	43
Дмитришина Надія Національне виховання в українській педагогічній думці.	45
Єфремов С.В. Здійснення професійно спрямованої науково – дослідної роботи студентів у наукових гуртках у позааудиторний час у вищих навчальних закладах України у 80–90 роки ХХ століття.	46
Заблюцька Ірина, Гроть Л. В. Особливості навчання монологічного мовлення школярів в середній ЗОШ.	47
Заредінова Е.Р., Алієва Е.Н. Характеристика інноваційних технологій як засіб формування творчої активності учнів.	48

Заячківська М.В. Виховання дітей старшого дошкільного віку в різновікових групах: сучасні теоретико-методичні підходи.	51
Зінченко П.А., Твердохліб І.А. Використання мультимедійних технологій в навчальному процесі під час повторення навчального матеріалу.	52
Зиядинова Рияна, Заредінова Е.Р. Подготовка молодых педагогов к работе с одаренными детьми.	54
Зубілевич М.І., Концимал І.П. Особливості впровадження проектної методики на уроках англійської мови на початковому ступені навчання в ЗОШ.	55
Зубілевич М.І., Павлуш Наталія. Сугестопедичний підхід до процесу викладання іноземної мови у середній ЗОШ на старшому етапі навчання.	57
Івашенко А.А., Твердохліб І.А. Основні етапи розвитку та використання комп'ютерно-орієнтованих засобів навчання.	58
Карпович О. А., Стреха Е. А. Методика ознакомления детей старшего дошкольного возраста с лекарственными растениями.	60
Кашицька Ольга, Малиновська Н.В. Виховання економічної культури у дітей старшого дошкільного віку.	61
Кирильчук Зоряна, Суржук Т.Б. Роль текстологічних знань у навчанні молодших школярів зв'язних висловлювань.	63
Кіась Аліна, Долинська Л.В. Формування ефективних копінг-стратегій вчителів активними соціально-психологічними методами навчання.	64
Козаченко І.А. Основные характеристики содержательно-процессуального подхода в учебном процессе.	66
Коломієць Н.М. Концепція та засоби особистісно зорієнтованого підходу у навчанні іноземних мов.	68
Колтович О.В., Стреха Е. А. Экологическая сказка как средство формирования экологических представлений у детей старшего дошкольного возраста.	69
Конько Юлія, Самсонок Н.Ф. Критичне мислення – основа формування особистісної позиції дошкільника.	70
Корецька Наталія, Горобаха Н.М. Інтеграція різних видів діяльності як засіб сенсорного виховання дітей третього року життя.	71
Костолович М.І. Зміст, форми й методи активізації творчого потенціалу підлітків у процесі краєзнавчої роботи.	73
Кравчук Тетяна, Павлова Н.С. Сучасні інтерактивні технології у процесі навчання інформатики.	74
Красько Надія, Малиновська Н. В. Педагогічні умови формування усвідомленого ставлення старших дошкільників до своїх прав та обов'язків.	75
Круглик О. В., Коваль В.В. Методика формування методів наукових досліджень у процесі вивчення математики.	77
Крук Сергій Іванович, Козяр Михайло Миколайович. Педагогічні умови формування толерантності у особового складу підрозділів з надзвичайних ситуацій.	79
Кучмистенко Е.Л., І.В.Житко. Взаимодействие детского сада и семьи в процессе математического развития детей старшего дошкольного возраста.	79
Левченко Діна, Тарасенко Г.С. Роль мистецтва у формуванні екологічної свідомості особистості: аксіологічний аспект.	81
Логвинюк Наталія, Бляшевська А. В. Інтерактивні технології формування професійно спрямованої іншомовної комунікативної діяльності майбутніх економістів.	83
Лотоцька Інна, Вербець В.В. Проблеми діагностики соціального потенціалу студентів.	83
Мазурок Оксана, Михальчук Н.О. Педагогічні умови формування професійної компетентності в майбутніх вчителів іноземних мов.	84
Малишевська С., Сингаївський Д.В. Формування профорієнтаційних знань учнів 8-9 класів в процесі трудового навчання з використанням ігрових методів.	86
Матвеєнко А. Н., Стреха Е. А. Народные приметы как средство ознакомления детей старшего дошкольного возраста с природой.	87
Мащенко Вікторія, Суржук Т.Б. Формування мовленнєвої здібності учня початкових класів.	87
Менумерова Фериде, Заредінова Э.Р. Специфика педагогического общения учителя.	90
Мисник С.А., Стреха Е. А. Ознакомление детей старшего дошкольного возраста с птицами ближайшего природного окружения.	91
Мойсюк Русана. Гендерні аспекти виховної діяльності релігійних організацій західної України початку ХХ століття.	92
Мусаєва З.Р. Педагогические условия приобщения детей старшего дошкольного возраста к народным традициям средствами этнографической культуры.	94
Мустафаєва З.И. Эффективные формы взаимодействия дошкольного учреждения и семьи в процессе физического воспитания дошкольников.	96
Ніжегородцев В., Грищенко Г.О. Формування вмінь та навичок у навчально-дослідній роботі	

студентів курсу спеціального фізичного практикуму.	97
Нечай С.П. Нові пріоритети моделі музично-педагогічної підготовки майбутніх вихователів дошкільних закладів.	98
Носяр О.В., Янцур Л.А. Формування художнього образу в образотворчій діяльності старших дошкільників.	100
Облівач Аліна, Заредінова Е.Р. Засоби навчання нового покоління запит сучасної освіти.	101
Остапчук Вікторія, Бігунова С.А. Використання інтерактивних технологій на молодшому етапі загальноосвітньої школи при вивченні англійської мови.	102
П'янкowska Інна, Голубєва М. О. Провідні тенденції європейської освіти у підготовці учителів у ВНЗ Німеччини.	103
Павелків К.М. Загальна і професійно-педагогічна культура вчителя: сутність та специфіка.	105
Павлова Н.С. Формування компетентної особистості через впровадження у процес навчання веб-квестів.	107
Пічурова Катерина, Сварковська Л.А. Характеристика рухової активності дітей третього року життя.	108
Поліщук Валентина, Кирильчук Ю. В. Формування знань учнів 8-9 класів на заняттях трудового навчання з використанням нетрадиційних уроків.	109
Поліщук Н.В. Особливості реалізації дидактичних принципів при викладанні курсу „Технологічне обладнання харчової промисловості та його експлуатація”.	110
Попчук Олена. Формування професійної культури майбутніх документознавців засобами педагогічних інновацій.	113
Ребенок Е. А., Заредінова Э.Р. Технологія інтерактивного навчання.	115
Романович Ольга, Косарева О. І. Педагогічні умови формування гендерних ролей в процесі соціалізації дітей старшого дошкільного віку.	117
Руль Анна, Янцур М. С. Формування професійних намірів в учнів старшої школи в процесі трудового навчання на основі індивідуального підходу.	118
Русин В., Дичківська І.М. Рухливі ігри як засіб всебічного розвитку дітей дошкільного віку.	120
Савенюк Тетяна, Белешко Д.Т. Методика навчання студентів математичних спеціальностей загальним методом розв'язування планіметричних задач.	120
Семерня О. М., В.В.Пака. Інформаційні підходи організації навчально-пізнавальної діяльності старшокласників з фізики.	122
Семещук Андрій, Янцур М.С. Використання сучасних інформаційних технологій в процесі графічної підготовки молодших спеціалістів технічного напрямку.	126
Сергеева Е.В., Нога И.В. Создание и апробация электронного учебника «Информационные технологии в биологических исследованиях».	127
Смайлова А.С. Розвиток в учнів інтересу до вивчення іноземної мови засобами проблемних завдань.	128
Соломонян Наїра, Косарева О.І. Педагогічні умови формування позитивного я-образу у дітей старшого дошкільного віку.	131
Суботюк Валентина. Проблеми екологічного виховання особистості в історії шкільної освіти і педагогічної думки.	132
Сьох Я. В., Коваль В. В. Методика організації та проведення позакласної роботи у класах з поглибленим вивченням математики.	134
Ткаченко Юлія, Стучинська Н.В. Контроль знань та вмій студентів вищих медичних навчальних закладів засобами інформаційно-комп'ютерних технологій у процесі вивчення фізико-математичних дисциплін.	135
Тригуб Любов Михайловна. Педагогические аспекты формирования коммуникативной компетентности дошкольников в условиях двуязычия.	137
Тульська Оксана. Самовдосконалення як один із шляхів формування професійної культури майбутніх екологів.	138
Усенко Роман Станіславович. Формування інформаційно-комунікативної компетентності студентів.	140
Устінова Вікторія, Засєкіна Т.М. Особливості критичного мислення як методу навчання в сучасній школі.	141
Федорчук Юлія, Бігунова С. А. Шляхи підвищення швидкості ознайомлювального читання англійською мовою.	142
Фирсова Н., Воловик А.К. Глобализация европейской системы высшего образования.	143
Філіппова Лариса. Методика проведення лекційних занять з хімії для студентів фармацевтичної галузі.	144
Хайруллаева Диляра Энверовна. Теоретические основы ознакомления дошкольников с изобразительным искусством в процессе посещения музея.	146
Харкавців Ірина, Ковальчук В. Ю. Застосування нових інформаційних технологій і засобів навчання як один із напрямів розвитку педагогічної творчості.	148

Хоронжевський О.М. Температурно-повітряний режим навчальних майстерень та гігієнічні вимоги.	150
Чудюк Галина, Вербець В. В. Формування морально-етичного потенціалу студентів в контексті особистісно орієнтованого виховання.	151
Шевцова Наталія Пантелеевна. Педагогическая оценка эмоционального состояния дошкольников в процессе индивидуального подхода.	153
Шкловчик О.А., Стреха Е.А. Экологическое воспитание детей старшего дошкольного возраста в процессе реализации метода проектов.	155
Шкопителько Сільвія, Поніманська Т.І. Педагогічні умови формування здорового способу життя у дітей дошкільного віку.	156
Шурин Олена. Гуманістична поведінка як невід’ємна особистісна риса майбутніх учителів.	157
Юрчук Олексій, Поніманська Т.І. До проблеми наступності у фізичному вихованні старших дошкільників та молодших школярів.	158
Аджалимова Э. Р., Харахады С.И. Психофизиологические механизмы овладения чтением.	159
Адаманова Ельзара, Заредінова Е.Р. Зміст та сутність поняття «інтерес» у психолого-педагогічній літературі.	161
Багай Б.М., Павелків Р.В. Психологічні особливості розвитку Я-концепції молодшого школяра.	162
Бакал Анатолій. Подолання психологічних бар’єрів як передумова успішної діяльності майбутнього фахівця.	163
Богушевич Татьяна, Горбатова Е.В. Развитие творческих способностей старших дошкольников в условиях кружковой работы.	164
Грицай Яна, Бушусв Т.В. Развитие Я-образу профессионалу на этапе фахової підготовки.	165
Гріньова О.М. Теоретичний аналіз проблеми української ментальності в психологічній літературі.	166
Дук Н.И., Шебеко В.Н. Формирование мотивации двигательной активности дошкольников в условиях игровой деятельности.	167
Илькова Н. В. Развитие познавательных возможностей младших школьников.	168
Карнаух Володимир, Савуляк В.О. Вживання підлітками слабоалкогольних напоїв як чинник формування адикцій.	169
Касаткіна О.В. Психолого-педагогічні умови формування мотивації досягнення студентів на заняттях іноземної мови.	170
Кислинська Ганна, Дейниченко Л.М. Особливості прояву адаптивності студентської молоді залежно від релігійних орієнтацій.	172
Кравцов О.Г. Мотивационной тенденции к агрессии как фактор деливентго поведения несовершеннолетних правонарушителей.	173
Кулаков Р.С. Психологічні аспекти та бар’єри професійного самовизначення у ранньому юнацькому віці.	174
Лабінська С.М. Розвиток рівня домагань підлітків залежно від типу сімейних відносин.	176
Мазорчук І., Павелків В.Р. Теоретико-методологічні аспекти дослідження агресії та агресивності.	177
Майнінна І.Н. К вопросу о проблеме оценки глубинных индивидуально-психологических характеристик восприятия человека по выражению его лица.	178
Максимов А.А. Компьютерно-игровая зависимость сквозь призму неклассической психологии.	178
Марчук В.А., Павелків Р.В. Психологічні особливості розвитку особистісної рефлексії в пізнавальній діяльності підлітків.	179
Майнінна І.Н. Новый подход к изучению личности: связь экзистенциальных и индивидуально-психологических характеристик личности.	181
Ожоганич М.М., Михальчук Н.О. Складові комунікативної компетенції старшокласників.	182
Отлич Дарія, Бушусва Т.В. Психологічна сутність копіngu.	183
Павелків В.Р. Теоретичний аналіз психології агресії та агресивності у зарубіжній літературі.	183
Палагнюк В., Ямницький В.М. Професійна адаптація викладача-початківця педагогічного ВНЗ як психологічна проблема.	185
Ренке Сергій Олександрович. Образ професійного психолога в свідомості студентів.	186
Рябкіна О.К., Пов’якель Н.І. Гендерні особливості формування конфліктної компетенції в юнацькому віці.	188
Сейдаметова С.И. Особенности личности и качество жизни больных в травматологии и ортопеди.	189
Серко Володимир, Руденко Н.М. Психологічні умови розвитку конфліктологічної компетенції студентів.	191
Ходин Виктор, Гордеюк О.В. Влияние внутрисемейных факторов на формирование личности старшего ребенка.	192
Хомич Іванна, Павелків Р.В. Особливості формування ставлення до свого Я в учнів молодшого шкільного віку.	193
Шабалина Виолетта, Бежанова Н.Л. Критериальная характеристика уровня сформированности общеучебных интеллектуальных умений младших школьников на уроках чтения.	194
ЗМІСТ.	197

Наукове видання

„НАУКА, ОСВІТА, СУСПІЛЬСТВО ОЧИМА МОЛОДИХ”

**Матеріали IV Міжнародної
науково–практичної конференції
студентів та молодих науковців**

**17–18 травня 2010 року
м. Рівне**

Відповідальний за випуск –
Комп'ютерна верстка –

Формат 60*84/16. Папір офсетний. Гарнітура Times New Romans.
Друк різнографний. Ум. друк арк. 32. Замовлення № 97 /1. Тираж 300 прим.

*Віддруковано засобами оперативної поліграфії ПП Самборський І.О.,
вул. Толстого, 3, м. Рівне, Україна, 33028.*